

PROJECTE: *Accions educatives dirigides a joves*

RESULTATS DE L'ENQUESTA DE L'ACCIÓ EDUCATIVA:

Prevenir per Gaudir

ANY 2016

Barcelona, 2016

INTRODUCCIÓ	2
RESULTATS PRE-TEST	2
PERFIL DE LA MOSTRA.....	2
ESTEREOTIPS DE GÈNERE	3
PRÀCTIQUES SEXUALS.....	5
SATISFACCIÓ SEXUAL	7
ÚS MESURES PREVENTIVES.....	9
FONTS D'INFORMACIÓ.....	15
CONEIXEMENTS I PRECEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL	16
RESULTATS COMPARACIÓ PRE-POST	17
PERFIL DE LA MOSTRA.....	17
ESTEREOTIPS DE GÈNERE	17
ÚS MESURES PREVENTIVES.....	19
CONEIXEMENTS I PRECEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL	20
CONCLUSIONS.....	22

INTRODUCCIÓ

QUÈ ÉS *Prevenir per Gaudir*?

Prevenir per Gaudir (a partir d'ara PxG) és una acció educativa de promoció de la sexualitat saludable de SIDA STUDI que es caracteritza per:

Públic destinatari: Joves de 2n cicle d'ESO.

Durada: 3 sessions de 2 hores

Número màxim de participants: 30

Ponents: Parella pedagògica (una educadora y un educador)

RESULTATS PRE-TEST

PERFIL DE LA MOSTRA

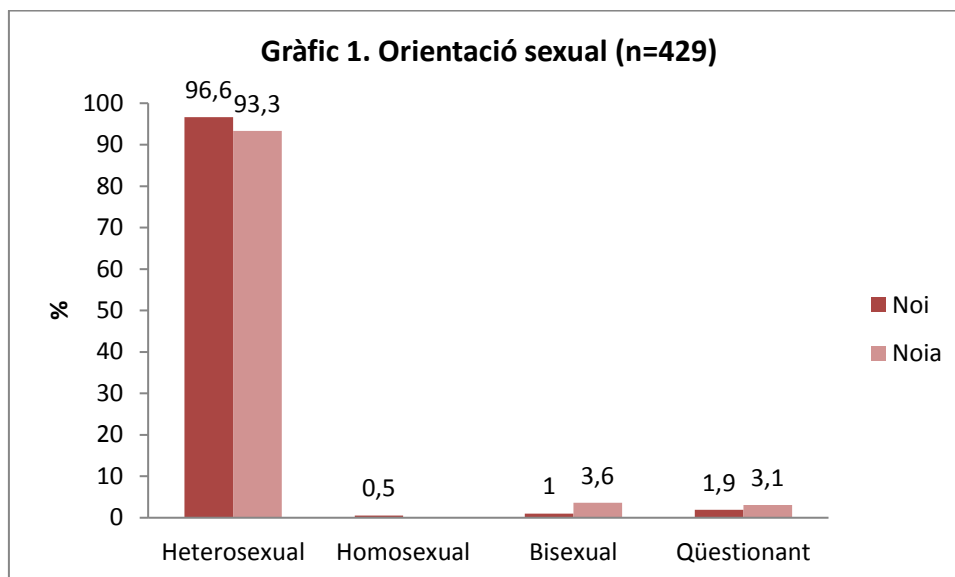
Un total de 443 joves distribuïts en 6 centres educatius (vegeu Taula 0) han emplenat correctament el qüestionari PRE-Test. El 48% de la mostra són nois i el 52% noies. L'edat mitjana es de 15,1 anys (DE: 4,1). El 89,7% són nois/es nascuts a l'Estat espanyol.

Taula 0. Distribució dels alumnes segons el centre educatiu				
Centre educatiu	Localitat	Tipologia de centre educatiu	Nombre d'alumnes	Curs
Damià Campeny	Mataró	Públic	112	3r ESO
IES Domènec Perramon	Arenys de Munt	Públic	66	3r ESO
IES Mediterrània	Masnou	Públic	55	3r ESO
Pere Fontdevila	Gironella	Públic	35	3r ESO
S.J. Sant Sadurní	Sant Sadurní	Concertat	92	4t ESO
Salesians Rocafort	Barcelona	Concertat	82	4t ESO
Total			442	

La **Taula 1** mostra l'origen de pares/mares i la religió dels/les joves:

Taula 1. Origen dels pares	
	%
Origen pare:	
Espanyols	82,6
Altres	17,4
Origen mare:	
Espanyoles	83,4
Altres	16,6

Cal destacar que el 6,1% dels/les joves es defineixen com homosexuals, bisexuals o s'ho estan qüestionant i no s'observen diferències per sexes (**Gràfic 1**).

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

A la **Taula 2** es mostra la distribució de la mostra segons la seva opinió en relació als estereotips de gènere.

Els ítems amb els que estan més d'acord (mitjanes globals superior a 6) tant nois com noies, si bé són les noies les que hi estan més d'acord.

- "Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb normalitat"
- "Hauria de permetre's a nois i noies escollir la seva orientació sexual"
- "Hauria de considerar-se "normal" que una persona homosexual sigui presidenta del govern"

Al contrari, els ítems amb els quals estan més en desacord (mitjanes inferiors a 3) els nois i les noies són:

- "Tot i el respecte que mereixen, és natural que no es permeti el matrimoni homosexual"
- "Ni ara ni mai ha de permetre's que les parelles homosexuals adoptin nens/es ja que pot resultar perjudicial que ambdós pares siguin del mateix sexe"

Taula 2. Opinió sobre els estereotips de gènere			
		Mitjana	DE
Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb normalitat*	Global (DE)	6,58 (1,1)	
	Nois	6,42	1,31
	Noies	6,71	0,9
Hauria de permetre's a nois i noies escollir la seva orientació sexual*	Global (DE)	6,5 (1,3)	
	Nois	6,26	1,54
	Noies	6,72	0,93
Hauria de considerar-se que una persona homosexual sigui presidenta del govern*	Global (DE)	6,22 (1,5)	
	Nois	5,91	1,7
	Noies	6,49	1,2
Encara que no vulguin ho reconèixer, les dones sempre se sentiran més atretes pels homes forts i virils	Global (DE)	4,83 (1,7)	
	Nois	4,92	1,66
	Noies	4,76	1,76
En general, els nois acostumen a tenir impulsos sexuals més forts	Global (DE)	4,83 (1,6)	
	Nois	4,79	1,52
	Noies	4,87	1,65
No hi ha manera de canviar el fet que una dona que surti de nit sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes*	Global (DE)	4,50 (1,8)	
	Nois	4,27	1,77
	Noies	4,73	1,76
Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona*	Global (DE)	3,84 (2,1)	
	Nois	3,61	1,98
	Noies	4,05	2,09
És natural que els pares tendeixin a concedir més llibertat als fills nois perquè les noies sempre corren més riscos	Global (DE)	3,71 (2,1)	
	Nois	3,91	1,99
	Noies	3,55	2,1
És més adequat que els nois prenguin la iniciativa en les relacions sexuals	Global (DE)	3,22(1,8)	
	Nois	3,40	1,62
	Noies	3,09	1,98
En general, si una dona no està casada ni viu amb parella acostuma a ser perquè no ha trobat ningú que s'enamori d'ella*	Global (DE)	2,86 (1,8)	
	Nois	3,04	1,75
	Noies	2,69	1,82
Tot i el respecte que mereixen, és natural que no es permeti el matrimoni homosexual*	Global (DE)	2,01(1,7)	
	Nois	2,27	1,84
	Noies	1,78	1,57
Ni ara ni mai ha de permetre's que les parelles homosexuals adoptin nens/es ja que pot resultar perjudicial que ambdós pares siguin del mateix sexe*	Global (DE)	1,86 (1,5)	
	Nois	2,19	1,72
	Noies	1,57	1,3

^a escala de 1-7 on 1. Totalment en desacord-7. Totalment d'acord* diferències estadísticament significatives en les mitjanes

Les noies tenen una posició encara més clara en ambdós extrems. Són elles les que estan més d'acord amb els ítems en els que tan nois com noies ja estaven més d'acord i estan menys d'acord amb aquells que ja s'observava més desacord.

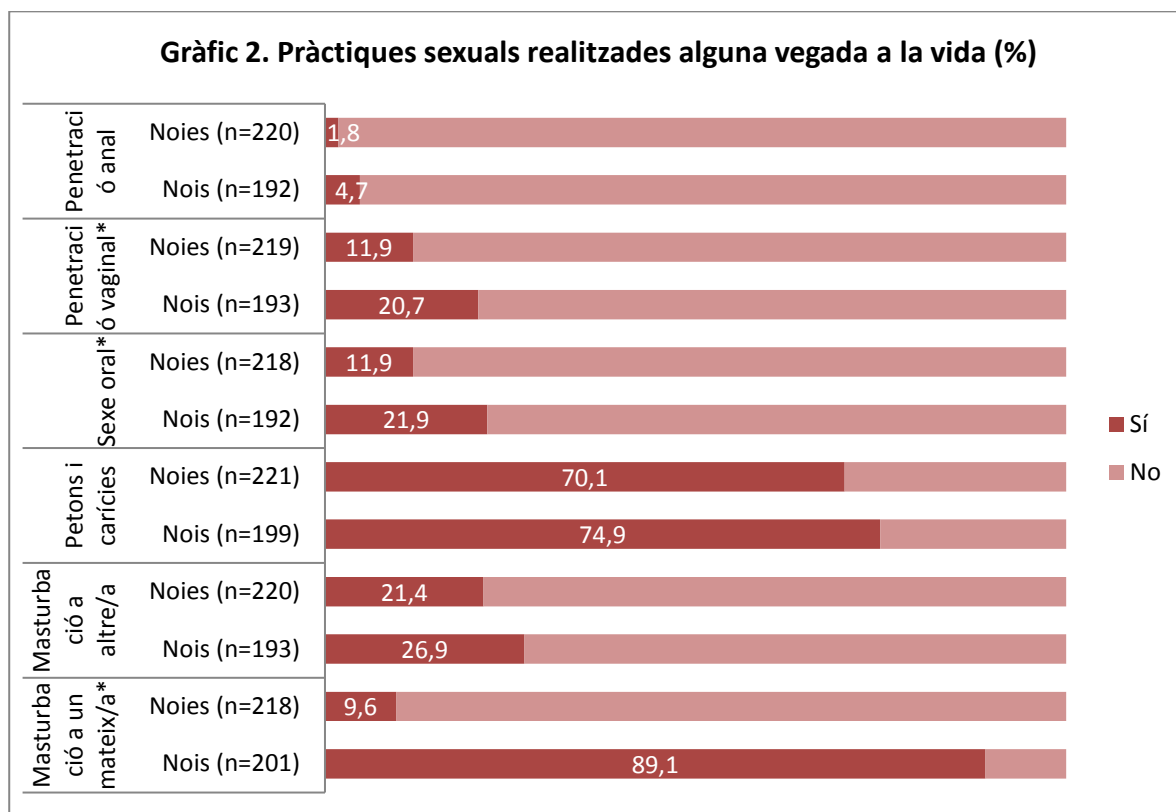
Per altra banda, les noies estan més d'acord amb els ítems:

- "No hi ha manera de canviar el fet que una dona que surti de nit sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes"
- "Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona"

PRÀCTIQUES SEXUALS

El **Gràfic 2** mostra les pràctiques sexuals realitzades per els nois i noies alguna vegada a la vida.

- El 72,6% de nois/es han tingut algun contacte sexual amb una parella (masturbació a un altre, sexe oral, petons i carícies i/o, penetració anal o vaginal).
- El 22,2% nois i noies han practicat sexe oral, la penetració anal o vaginal alguna vegada a la vida (92/414) i el 17,3% de nois/es han realitzat pràctiques amb penetració (72/415).
- En les tres pràctiques que s'observen diferències entre nois i noies són la masturbació a un mateix, essent els nois qui les practiquen amb més freqüència (89,1% respecte el 9,6% de les noies), el sexe oral (21,9% dels nois respecte els 11,9% de les noies) i la penetració vaginal (20,7% en nois i 11,9% les noies)

Les edats d'inici de les diferents pràctiques sexuals es mostren a la **Taula 3**.

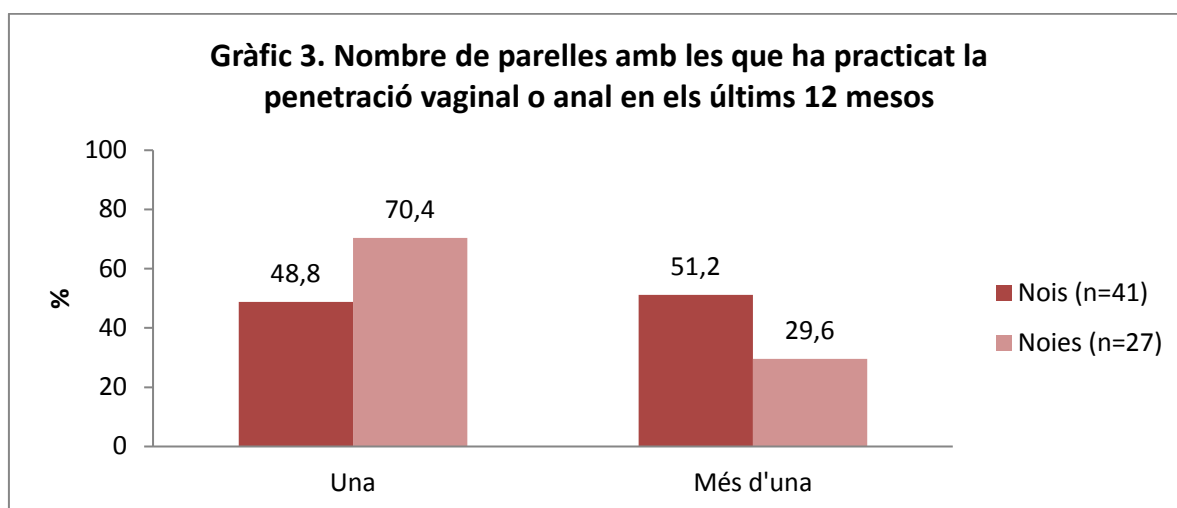
Taula 3. Percentatge de nois/es que realitzen cada pràctica i edat mitjana d'inici a les pràctiques sexuals

		Realitzen la pràctica	Responen a l'edat	Mitjana edat d'inici	DE
Penetració anal	Noi	9/192	4/9	14,8	0,5
	Noia	4/220	4/4	14,8	0,5
Penetració vaginal	Noi	40/193	27/40	14,6	0,85
	Noia	26/219	17/26	14,6	0,8
Sexe oral	Noi	42/192	31/42	14,4	0,77
	Noia	26/218	17/26	14	1,28
Petons i carícies*	Noi	149/199	101/149	12,3	2,25
	Noia	155/221	76/155	13,2	1,3
Masturbació a altre/a	Noi	52/193	40/52	14,2	0,8
	Noia	47/220	32/47	14,3	0,82
Masturbació a un mateix/a*	Noi	179/201	131/179	12,1	1,46
	Noia	21/218	15/21	12,9	1,69

* $p < 0,05$; Limitacions: no es pot extrapolar al total de joves que han realitzat la pràctica, especialment si els percentatges de resposta no arriben al 70%.

Els nois inicien abans la masturbació a un mateix i els petons i carícies que les noies. En la resta de pràctiques sexuals no s'observen diferències per sexes.

Pel que fa al nombre de parelles amb les quals els/les joves han tingut sexe vaginal i/o anal els darrers 12 mesos, no s'observen diferències entre nois i noies (**Gràfic 3**).

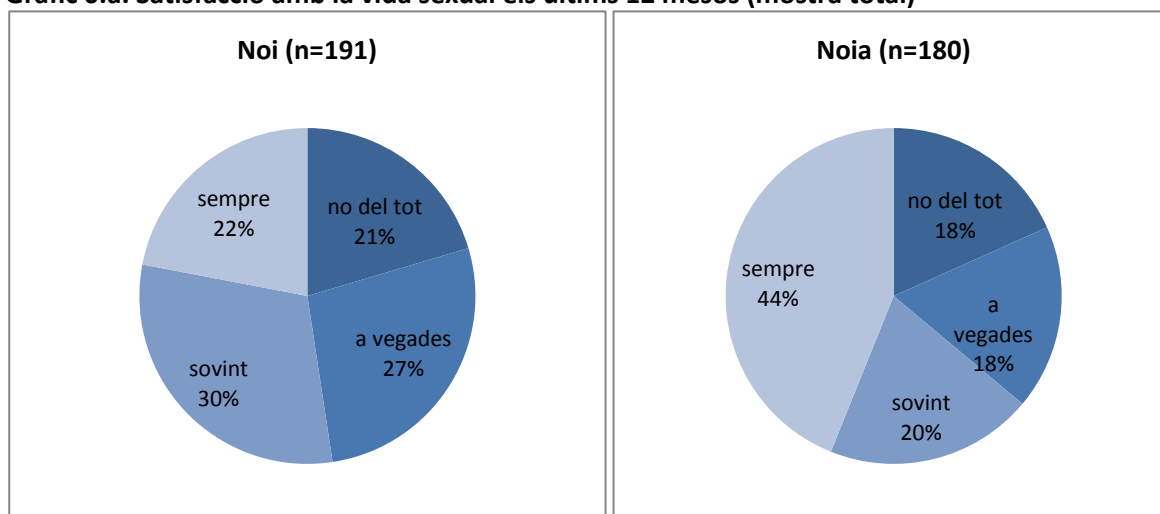
Menys d'una quarta part dels nois/es han realitzat aquesta pràctica en els últims 12 mesos ($n=70$; 15,8%). Entre aquests, un 41,4% dels nois i noies diuen haver-ne tingut més d'una.

Si considerem els nois/es que diuen haver practicat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada a la vida (72), el 97,2% han tingut almenys una parella els últims 12 mesos.

SATISFACCIÓ SEXUAL

Quan es pregunta a tots els nois i noies sobre la seva satisfacció amb la vida sexual dels últims 12 mesos, s'observen diferències per sexe, essent la proporció de noies que estan sempre satisfetes superior a la dels nois (44% respecte el 22% respectivament) (**Gràfic 0.a**).

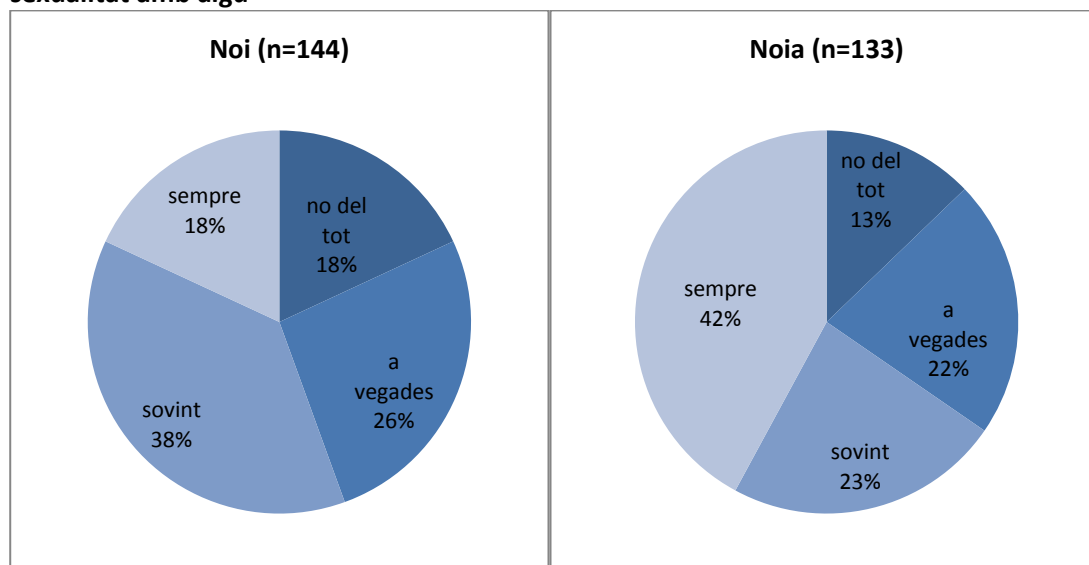
Gràfic 0.a. Satisfacció amb la vida sexual els últims 12 mesos (mostra total)*

* $p < 0,05$

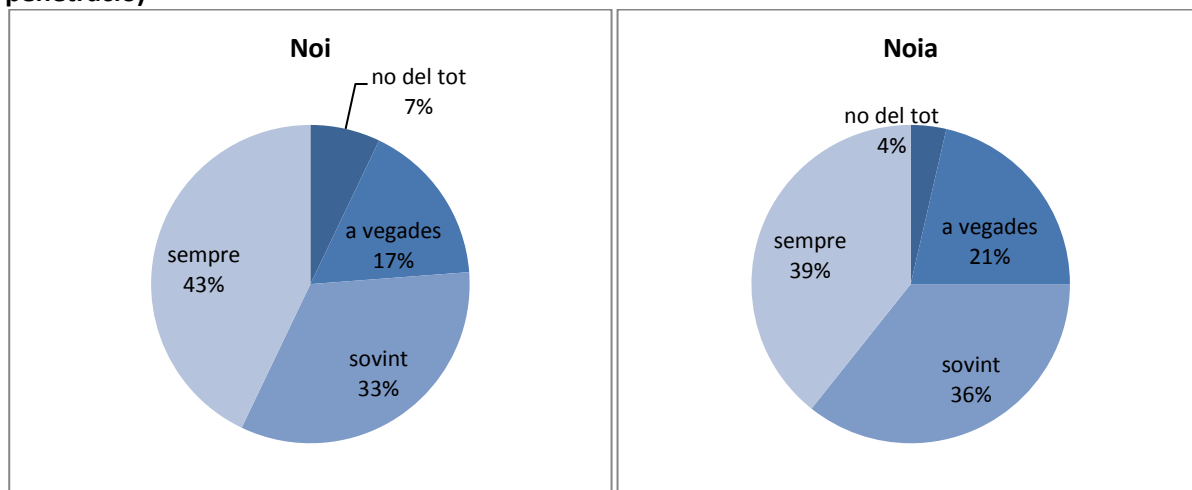
Si tenim en compte només aquells/e nois/es que han tingut algun tipus de contacte sexual amb una parella, el nivell de satisfacció és molt similar respecte al conjunt de la mostra i continuen essent les noies les que presenten una major satisfacció (**Gràfic 0.b**).

Gràfic 0.b. Satisfacció amb la vida sexual els últims 12 mesos entre els nois/es que han compartit la sexualitat amb algú

En canvi, si tenim en compte els nois i noies que han practicat la penetració anal/vaginal alguna vegada no s'observen diferències estadísticament significatives per sexes pel que fa el nivell de satisfacció sexual, però són més els nois i noies que declaren estar sovint o sempre satisfets (Gràfic 0.c).

Gràfic 0.c. Satisfacció amb la vida sexual els últims 12 mesos (entre els que han practicat la penetració)

El nombre de parelles amb qui s'ha practicat la penetració anal o vaginal els últims 12 mesos afecta de manera significativa el nivell de satisfacció sexual dels nois. Els nois que han tingut 2 parelles o més se senten menys satisfets que els que n'han tingut tan sols 1 (9,5% declaren satisfacció alta respecte el 40% respectivament). En el cas de les noies no s'observen diferències significatives.

Hi ha 34 noies i 4 nois que han practicat la masturbació a la parella, però que no s'han masturbat ells/es mateixes. El 64,7% d'aquestes noies declaren estar sovint o sempre satisfetes amb la seva vida sexual dels últims 12 mesos.

ÚS MESURES PREVENTIVES

Als/les joves que havien practicat la penetració anal i/o vaginal els últims 12 mesos se'ls preguntava si havien utilitzat algun mètode preventiu en aquest període. La **Taula 4** mostra les opcions preventives escollides en els darrers 12 mesos en les pràctiques sexuals amb penetració.

Taula 4. Opcions preventives escollides en les pràctiques anals i/o vaginals (últims 12 mesos)						
		% dels que han realitzat les pràctiques que contesten	Mai	Alguna vegada	Gairebé sempre	Sempre
Preservatiu penis	Nois (n=40)	93,0	0	28,6	21,4	50
	Noies (n=26)	100,0	3,8	19,2	15,4	61,5
Preservatiu vagina	Nois (n=35)	81,4	83,3	5,6	5,6	5,6
	Noies (n=23)	88,5	100	0	0	0
Pastilla anticonceptiva	Nois (n=34)	79,1	80	14,3	0	5,7
	Noies (n=22)	84,6	86,4	9,1	0	4,5
Marxa enrere	Nois (n=37)	86,0	42,1	44,7	10,5	2,6
	Noies (n=24)	92,3	58,3	29,2	4,2	8,3
Pastilla del dia després	Nois (n=35)	81,4	63,9	33,3	0	2,8
	Noies (n=22)	84,6	77,3	18,2	4,5	0

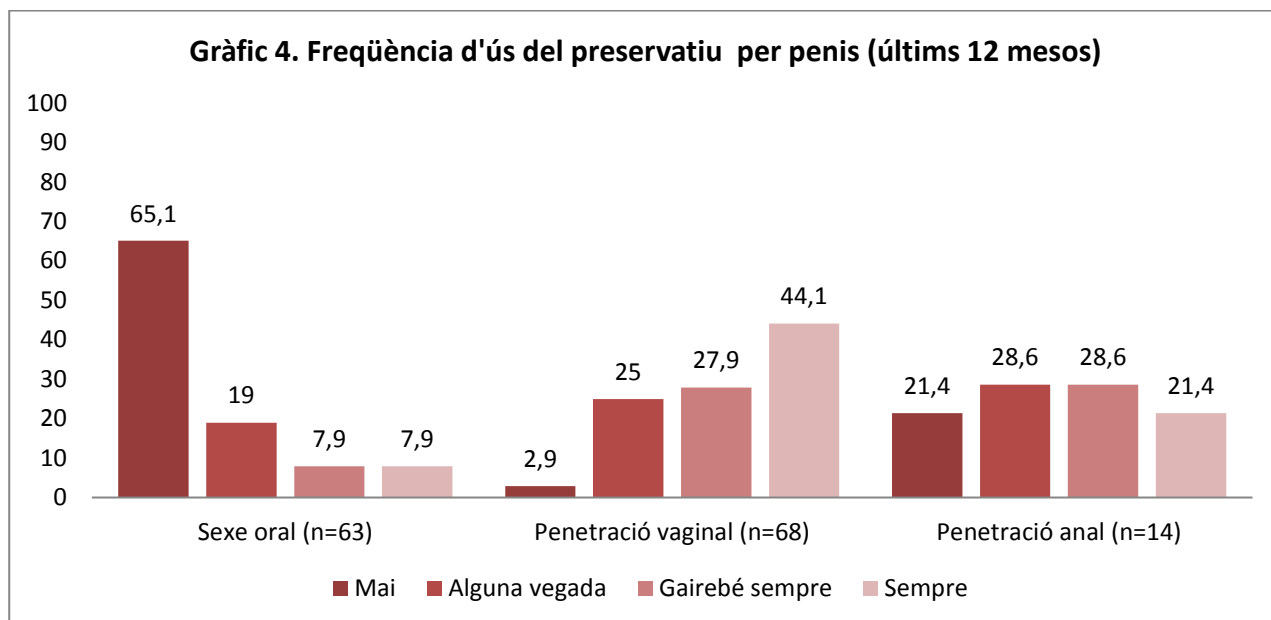
Base: aquesta pregunta la responen sols els 43 nois i 26 noies que deien haver realitzat la penetració anal i/o vaginal en el darrer any; Limitacions: el poc nombre de joves que han realitzat les pràctiques i que responen dificulta la interpretació de les dades

L'opció preventiva més utilitzada el darrer any (alguna vegada, gairebé sempre o sempre), tant per nois com per noies, és el preservatiu per penis (98,6%) i el 50% de nois i noies l'utilitzen sempre (ús consistent del preservatiu). No s'observen diferències significatives per sexes.

Motius pels quals han escollit les opcions preventives (respostes múltiples):

- Preservatiu per penis: 65,1% per prevenir l'embaràs, les ITS i el VIH (tots els motius exposats); el 39,7% per prevenir l'embaràs i un 3,2% per prevenir les ITS i el VIH respectivament.
- Pastilla anticonceptiva: 50% per prevenir embaràs, un 10% per prevenir les ITS i un 40% per tots els motius exposats.
- Marxa enrere: 84,6% per prevenir embaràs i un 19,2% per tots els motius exposats
- Pastilla del dia després: 80% per prevenir embaràs i un 20% per tots els motius exposats.
- Preservatiu vaginal: 33,3% per prevenir embaràs, un 33,3% per prevenir el VIH i un 50% per tots els motius exposats.

El **Gràfic 4** mostra la freqüència d'ús del preservatiu en el sexe oral, vaginal i anal. Cal remarcar que en el cas de la penetració anal el baix nombre d'efectius dificulta la interpretació de les dades.

Una elevada proporció de nois/es no utilitzen mai el preservatiu per penis pel sexe oral (65,1%) i el 21,4% no l'utilitzen mai en la penetració anal. Al contrari, el 72% de nois/es l'utilitza gairebé sempre o sempre en la penetració vaginal.

L'ús del preservatiu a la darrera relació sexual es va preguntar als 43 nois i 26 noies que declaraven haver realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada en el darrer any (n=69). El 79% dels joves va afirmar haver usat un preservatiu en la seva darrera relació sexual amb penetració. No s'observen diferències significatives per sexes.

D'entre els nois/es que no havien usat el preservatiu (n=13), 5 nois/es van declarar com a motiu principal per no usar-lo que estaven utilitzant algun altre mètode anticonceptiu. La poca mida mostral fa que aquesta variable s'hagi d'interpretar amb cautela.

La **Taula 5** mostra l'actitud dels/les joves en diferents situacions que plantegen la capacitat de negociació en l'ús del preservatiu.

Amb la parella estable, la decisió que es pren amb més freqüència, tan per nois com per noies, és intentar convèncer l'altre d'utilitzar el preservatiu. Per sexes, són més les noies que decideixen no fer res (22,1% respecte el 10,1% dels nois) i són elles qui en menor proporció accedeixen a tenir relacions sense preservatiu (1,3% respecte 16,4% dels nois).

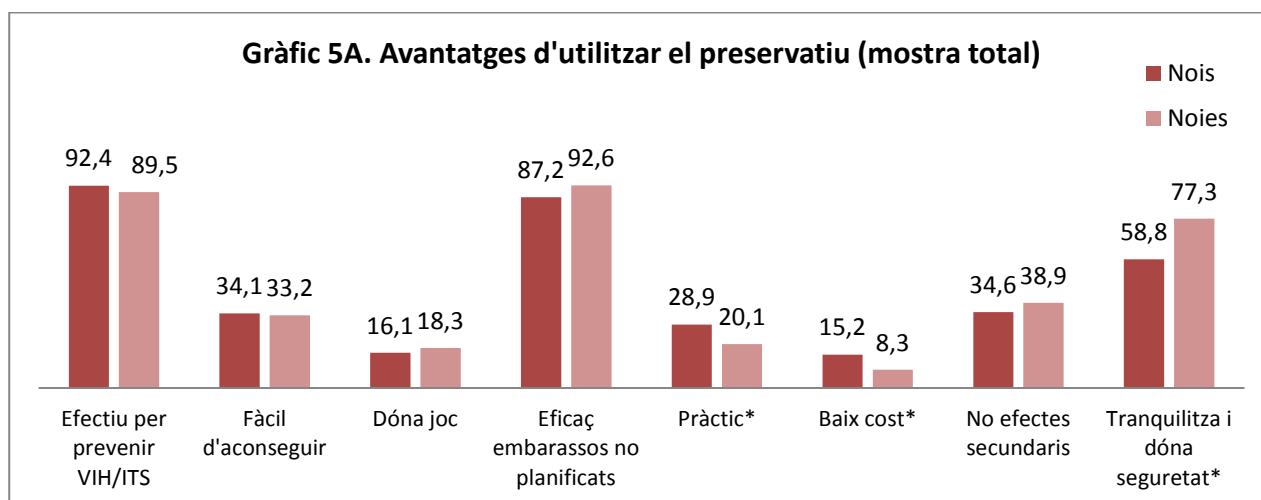
Amb una parella ocasional, són més les noies que es negarien rotundament a tenir relacions sexuals amb una parella ocasional sense preservatiu (73,98% respecte 23,8%) mentre que els nois intentarien convèncer la parella d'utilitzar-lo (36,9% respecte 11,5%).

Taula 5. Capacitat de negociació

	Nois (n=207) %	Noies (n=226) %
Una nit estàs amb la teva parella i decidiu mantenir relacions sexuals (amb penetració), però ell/ella no vol utilitzar preservatiu aquella nit... Què fas?		
No faig res i ens posem a dormir o a veure una pel·lícula*	10,1	22,1
Seguim amb altres pràctiques sense realitzar la penetració	26,1	22,6
Intento convèncer-la/lo d'utilitzar el preservatiu	47,3	54
Accedeixo, en tinc ganes, per un dia no passarà res i confio en la meva parella*	16,4	1,3
	Nois (n=206) %	Noies (n=226) %
Una nit "boja" trobes parella i et demana tenir relacions sexuals (amb penetració) sense preservatiu... Com reacciones?		
Em nego rotundament i segueixo la festa*	23,8	73,9
Seguim amb altres pràctiques sense realitzar penetració*	25,7	13,3
Intento convèncer-la/lo d'utilitzar el preservatiu*	36,9	11,9
Si la nit és boja de veritat, ni m'ho plantejo i ho faig sense preservatiu*	13,6	0,9

*diferències estadísticament significatives

El **Gràfic 5A** (mostra total) i el **Gràfic 5B** (entre els 42 nois i les 28 noies que han realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada) presenten les avantatges que troben els/les joves en utilitzar el preservatiu.

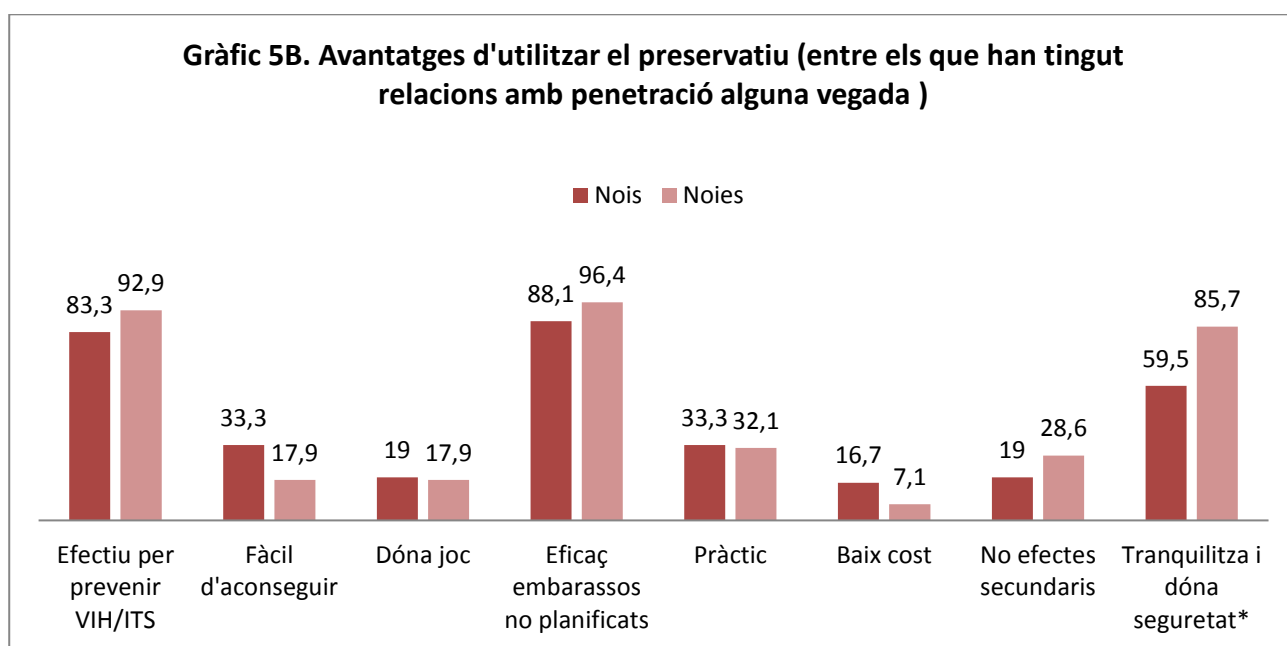

*diferències estadísticament significatives

En la mostra total, les avantatges principals d'utilitzar el preservatiu, tant per nois com per noies, són l'efectivitat per prevenir el VIH/ITS (90,7%) i la prevenció dels embarassos (89,8%), si bé s'inverteix l'ordre entre nois i noies; les noies declaren amb més freqüència l'eficàcia per prevenir l'embaràs i els nois l'efectivitat per prevenir el VIH/ITS. Les noies declaren amb freqüència que els nois que el

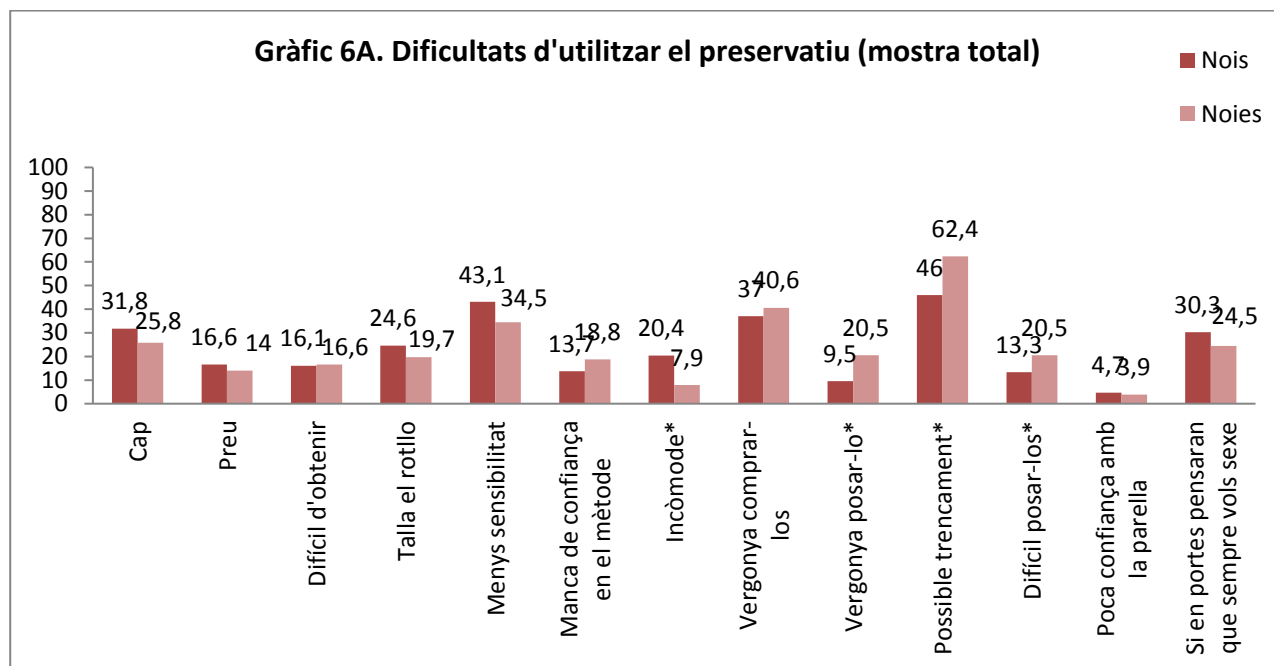
preservatiu els dona tranquil·litat (77,3% i 58,8% respectivament). En proporcions més petites, són més els nois que les noies els que valoren la seva practicitat (28,9% respecte el 20,1% respectivament) i el seu baix cost (15,2% i 8,3% respectivament)

Els nois i les noies que han mantingut relacions sexuals alguna vegada destaquen les mateixes avantatges que el conjunt de la mostra. En primer lloc declaren, tant nois com noies, la capacitat de prevenir embarassos no desitjats (90,3%) i en segon lloc la capacitat per prevenir el VIH/ITS (86,1%). Només s'observen diferències significatives entre nois i noies alhora de declarar que el preservatiu els dona tranquil·litat, essent les noies qui declaren aquesta avantatge amb més freqüència (85,7% i 59,5% respectivament) (**Gràfic 5B**).

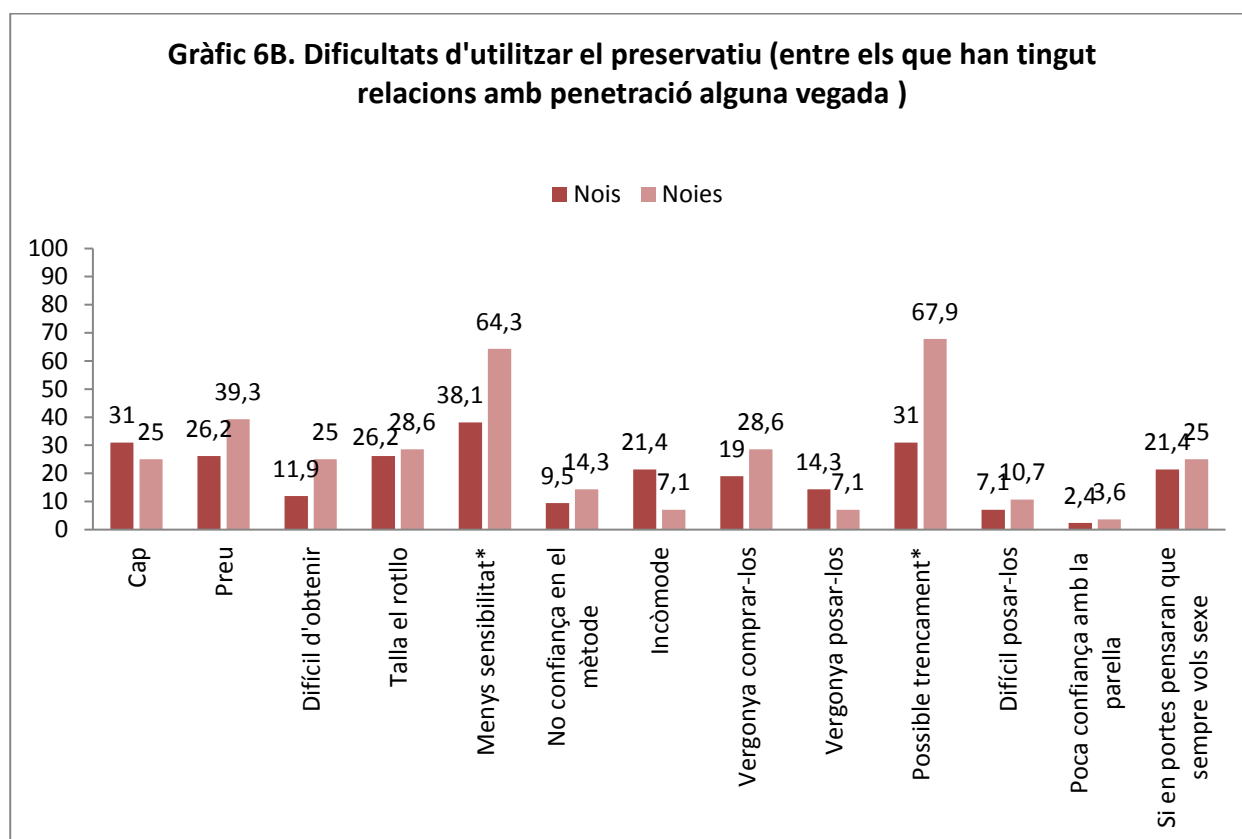
*diferències estadísticament significatives

El **Gràfic 6A** (mostra total) i el **Gràfic 6B** (entre els 42 nois i les 28 noies que han realitzat la penetració anal i/o vaginal alguna vegada) presenten les dificultats que troben els joves a l'utilitzar el preservatiu.

*diferències estadísticament significatives

En la mostra total, el principal inconvenient d'utilitzar del preservatiu és la por a un possible trencament, si bé són les noies (62,4%) que declaren més aquesta por que els nois (46%). Amb proporcions més petites, també s'observen diferències significatives en els inconvenients citats per nois i noies pel que fa la dificultat de posar-los i la vergonya de posar-los, essent les noies que declaren més aquests inconvenients que els nois (20,5% respecte 13,3% en el primer cas i 20,5 respecte 9,5% en el segon). El nois, en canvi, declaren amb més freqüència que les noies la seva incomoditat (20,4% respecte 7,9%).

*diferències estadísticament significatives

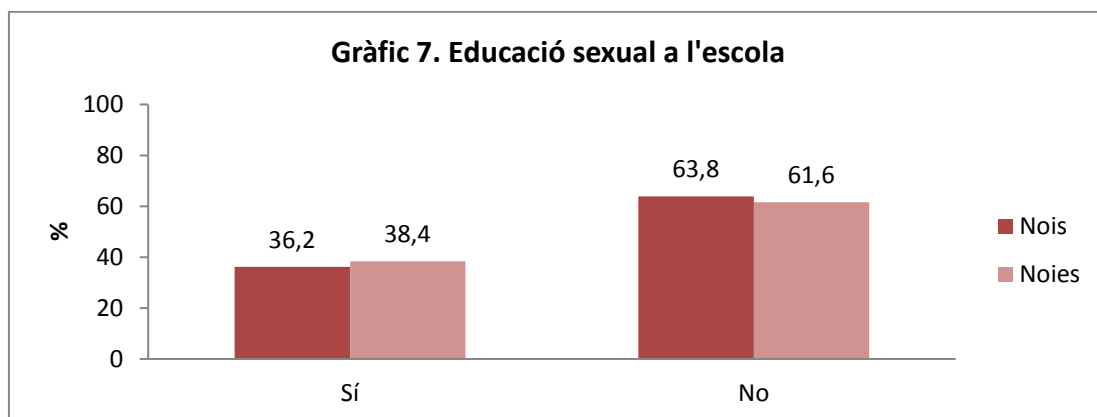
Quan es considera els/les nois/es que han realitzat la penetració alguna vegada, els inconvenients més citats, tant per nois com per noies, són la por d'un possible trencament i la pèrdua de sensibilitat, si bé s'observen diferències per sexes en ambdós inconvenients. El 67,9% de les noies declaren tenir por a que es trenquin respecte el 31% dels nois i el 64% de les noies tenen por a la pèrdua de sensibilitat respecte el 38,1% dels nois (**Gràfic 6B**).

Tres nois/es declaren haver tingut ella o la parella un avortament (0,7%) mentre que 20 nois/es (5%) han pres elles o la parella el tractament post-coital. Entre els que l'han utilitzat, un 63,2% l'han pres una vegada, 15,8% dues, i 21,1% més de dues. No s'observen diferències significatives per sexes.

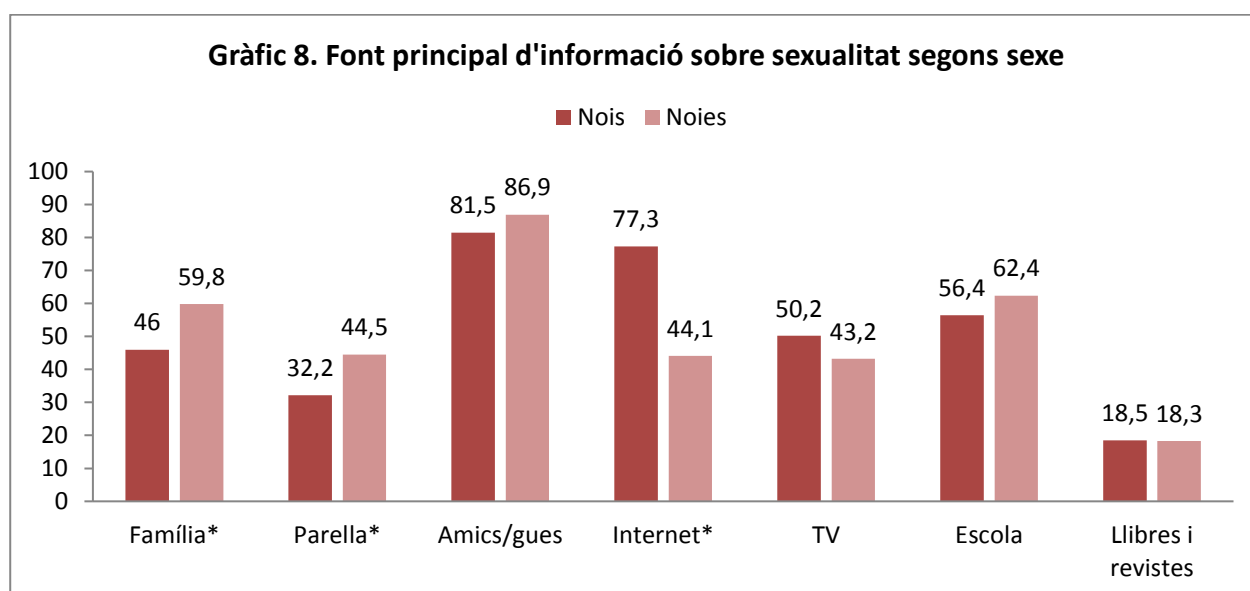
Si tenim en compte només els nois/es que han penetrat (vaginalment) alguna vegada, el percentatge d'ús del tractament post-coital és del 15,4%. No s'observen diferències significatives per sexes.

FONTS D'INFORMACIÓ

El percentatge que afirma haver rebut educació sexual a l'escola, a banda de les activitats de SIDA STUDI, és del 37,6% dels/les joves. No hi ha diferències entre nois i noies (**Gràfic 7**).

El **Gràfic 8** mostra les quatre fonts principals d'informació sobre sexualitat dels/les joves per ordre d'importància

*diferències estadísticament significatives

La font d'informació principal són els amics i/o amigues tant per nois com per noies. Per sexes, no obstant, les noies s'informen més a través de la família que els nois (59,8% respecte el 46%) i per la parella (44,5% i 32,2% respectivament) mentre que els nois recorren més a internet (77,3% respecte el 44,1% de les noies).

La font d'informació menys recurrent tant per nois com per noies són els llibres i les revistes

CONEIXEMENTS I PRECEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL

Les **Taules 6 i 7** presenten el grau d'acord dels nois i les noies amb diferents ítems sobre coneixements sobre prevenció del VIH i percepcions sobre salut sexual.

No s'observen diferències entre nois i noies pel que fa els coneixements sobre prevenció del VIH. En canvi, sí que s'observen diferències en relació a actituds relacionades amb la sexualitat

Taula 6. Coneixements sobre la prevenció del VIH (mostra total)

	% D'acord	
	Nois	Noies
Compartir pis, estudiar, treballar o compartir la roba amb una persona infectada pel VIH posa en risc a d'altres persones (n=400)	40,8	38,2
Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH (n=404)	92,5	92,1
Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada (n=343)	62,3	69,6
Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada (n=363)	37,7	37,2
Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit (n=342)	45,2	38,8
El risc de transmetre el VIH a través del sexe oral és molt menor que a través de la penetració (n=353)	62,4	66,5
El VIH es pot agafar morrejant-se amb una persona infectada (n=356)	43,3	49,4
Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc pel infecció del VIH(n=387)	73,5	73,8

Taula 7. Coneixements , actituds sobre el VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat

	% D'acord	
	Nois	Noies
Treure el penis de la vagina abans d'ejacular evita sempre un embaràs (n=411)	36,1	33
Acariciar-se en parella sense arribar a l'orgasme és fer sexe (n=413)	24	18,3
El preservatiu per a vagina es pot col·locar abans de l'erecció del penis (n= 305)	63,7	73,1
Estaria disposat/da a fer un petó a la galta a una persona seropositiva (n=333)	66,3	67,1
El clítoris pot estimular-se més fàcilment practicant el sexe oral que realitzant la penetració vaginal (n=339)*	56,1	76,1
Totes les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS) presenten algun símptoma que fa que les puguem identificar (n=353)	42,6	46,6
Si portes preservatius a sobre (bossa, motxilla...) dóna la sensació que sempre vols mantenir relacions sexuals (n=414)	39,1	37,3
L'única informació sobre la penetració anal que dispoço prové de les pel·lícules/sèries (n=394)	39,3	42,4
La màxima sensibilitat d'una noia en relació al sexe es troba a l'interior de la vagina (n=366)	46,8	43,8
Estaria incòmode si a la meua classe hi hagués algú amb el VIH (n=392)	48,5	51,5
La "primera vegada" se sent dolor i/o es produeix un sagnat (penetració vaginal) (n=354)	67,6	74
Una dona no pot quedar-se embarassada la "primera vegada" (penetració vaginal) (n=396)	18,2	16,7
La relació sexual només és plena quan arriba l'orgasme a la vegada (n=371)	42	36,1
Amb preservatiu és més difícil arribar a l'orgasme (n=349)	42,9	37,1
Practicar sexe sempre és plaent, satisfactori i fa sentir a la persona més segura de si mateixa* (n=383)	77	58,9

RESULTATS COMPARACIÓ PRE-POST

El POST-test de la intervenció Prevenir per gaudir comença al cap de 1 mes o mes i mig de la primera. (es du a terme durant els mesos d'abril i juny).

PERFIL DE LA MOSTRA

Al POST participen 265 joves (48,5% nois i 51,5% noies) respecte els/les 443 que van participar al PRE. Un total de 108 joves s'inclouen, finalment a l'avaluació PRE-POST. L'edat mitja dels participants és de 15,7 anys (DE: 6,3).

En quant a l'orientació sexual, el percentatge nois/es que s'identifiquen com a homosexuals, bisexuals o s'ho estan qüestionant en el PRE i el POST no varia significativament. Del PRE al POST 3 nois/es que s'identificaven com a heterosexuals posteriorment es declaren homosexuals o bisexual; un dels que s'identificaven bisexuals al PRE, al POST es considera heterosexual i, finalment, dos dels que s'ho qüestionaven després s'identifiquen com a bisexual i homosexual, respectivament.

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

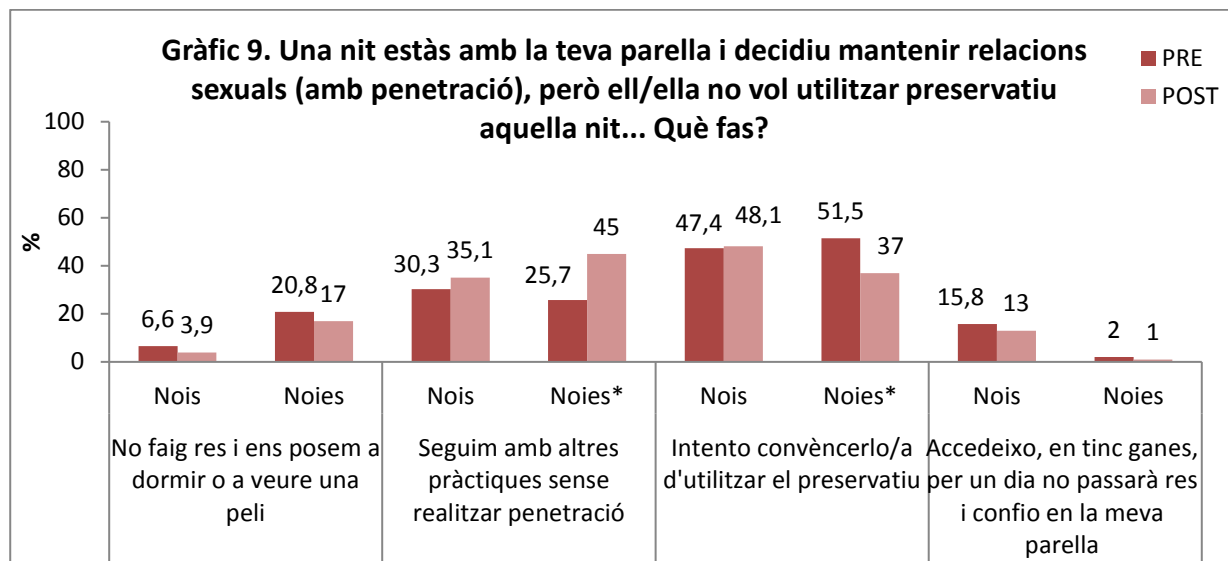
A la **Taula 8**, es compara el valor mitjà de les respostes als ítems que avaluen les opinions en relació als estereotips de gènere entre el PRE-test i POST-test. S'observen diferències significatives en 2 dels 12 ítems que indiquen una millora en les opinions d'equitat de gènere en el cas de les noies i un empitjorament d'un dels 12 ítems en els nois.

Taula 8. Escala que avalua l'opinió en relació als estereotips de gènere
(1. Totalment en desacord-7. Totalment d'acord)

	Nois			Noies		
	Mitjana PRE	Mitjana POST	p- valor	Mitjana PRE	Mitjana POST	p- valor
	%	%		%	%	
No hi ha manera de canviar el fet que una dona que surti de nit sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes	4,45	4,49	0,8	4,64	4,36	0,2
En general, si una dona no està casada ni viu amb parella acostuma a ser perquè no ha trobat ningú que s'enamori d'ella	3,23	2,88	0,2	2,74	2,57	0,2
És natural que els pares tendeixin a concedir més llibertat als fills nois perquè les noies sempre corren més riscos	3,94	4,03	0,7	3,70	3,40	0,1
És més adequat que els nois prenguin la iniciativa en les relacions sexuals	3,39	3,06	0,1	3,27	3,03	0,11
Per la seva naturalesa, l'home necessita masturbar-se més que la dona	3,77	3,58	0,4	4,52	3,8	0,01
En general, els nois acostumen a tenir impulsos sexuals més forts	4,95	4,47	0,1	5,19	4,57	<0,001
Encara que no ho vulguin reconèixer, les dones sempre se sentiran més atretes pels homes forts i virils	5,13	5,17	0,8	4,56	4,27	0,06
Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb normalitat	6,66	6,56	0,4	6,66	6,80	0,1
Ni ara ni mai ha de permetre's que les parelles homosexuals adoptin nens/es ja que pot resultar perjudicial que ambdós pares siguin del mateix sexe	2,01	2,16	0,2	1,68	1,78	0,6
Hauria de permetre's a nois i noies escollir la seva orientació sexual	6,49	6,51	0,9	6,71	6,75	0,5
Hauria de considerar-se que una persona homosexual sigui presidenta del govern	6,36	5,99	0,02	6,50	6,56	0,8
Tot i el respecte que mereixen, és natural que no es permeti el matrimoni homosexual	2,26	2,30	0,9	1,84	1,71	0,4
<i>diferències estadísticament significatives</i>						

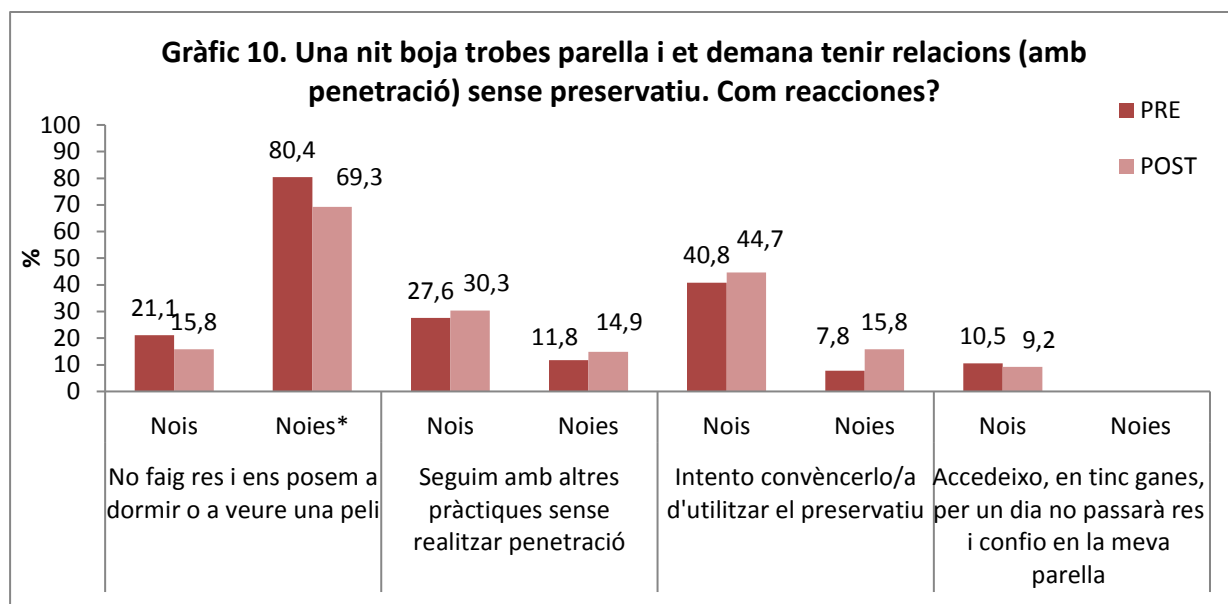
ÚS MESURES PREVENTIVES

Els **Gràfics 9 i 10** mostren l'evolució de les actituds dels/les joves en diferents situacions que plantegen la capacitat de negociació en l'ús del preservatiu.

* $p < 0.05$; Responen al POST-test 76 nois i 101 noies

Amb la parella estable hi ha un canvi en la capacitat de negociació de les noies. Entre el PRE i el POST s'observa un descens significatiu de l'opció "Intento convèncer-lo d'utilitzar el preservatiu" en el cas dels noies i un augment de l'opció "Seguim amb altres pràctiques sense realitzar penetració".

Responen al POST-test: 76 nois i 102 noies

Només s'observen diferències significatives en l'evolució de la capacitat de negociació de les noies. Entre el PRE i el POST disminueix la proporció de noies que declaren "no faig res i ens posem a dormir o mirar una peli" que és on se situen la majoria de les noies.

CONEIXEMENTS I PRECEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL

A les **Taules 9 i 10** es presenta la comparació entre el PRE-test i el POST-test en relació als coneixements sobre prevenció del VIH, actituds sobre VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat dels/les nois i noies participants.

Taula 9. Coneixements sobre la prevenció del VIH				
	% D'acord			
	Nois		Noies	
	Pre	Post	Pre	Post
Compartir pis, estudiar, treballar o compartir la roba amb una persona infectada pel VIH posa en risc a d'altres persones	32,9	11,8**	34	10**
Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH	94,6	92,2	92,6	95
Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada	60,3	68,5	68,3	63
Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada	35,3	17,1	34,9	20,2
Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit	50,7	35,6	47,5	28,1**
El risc de transmetre el VIH a través del sexe oral és molt menor que a través de la penetració	66,7	77,3	64,9	72,4
El VIH es pot agafar morrejant-se amb una persona infectada	40,3	25,7**	42,7	19,6**
Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc pel infecció del VIH	77,5	91,6	74,7	84,7
*p< 0,10; **p<0,05				

En relació als coneixements de les formes de transmissió del VIH (**Taula 9**), en els nois s'observa una evolució positiva significativa en 2 dels 8 ítems. En les noies es veu l'evolució positiva en 3 dels ítems.

Taula 10. Coneixements, actituds sobre el VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat				
	% D'acord			
	Nois		Noies	
	Pre	Post	Pre	Post
Treure el penis de la vagina abans d'ejacular evita sempre un embaràs	36,8	6,6**	30,7	5**
Acariciar-se en parella sense arribar a l'orgasme és fer sexe	26,7	59,2**	18,9	58,8**
El preservatiu per a vagina es pot col·locar abans de l'erecció del penis	66,7	75,3	71,6	87,4
Estaria disposat/da a fer un petó a la galta a una persona seropositiva	69,8	81,9**	72,9	86,5**
El clítoris pot estimular-se més fàcilment practicant el sexe oral que realitzant la penetració vaginal	55,1	68,1	73	76,5
Totes les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS) presenten algun símptoma que fa que la puguem identificar	35,6	24,3	42	18,8**
Si portes preservatius a sobre (bossa, motxilla...) dona la sensació que sempre vols mantenir relacions sexuals	38,2	33,8	38,5	30,7*
L'única informació sobre la penetració anal que dispoço prové de les pel·lícules/sèries	39,2	32,4	42,7	27**
La màxima sensibilitat d'una noia en relació al sexe es troba a l'interior de la vagina	45,7	32,5*	42,2	35,8
Estaria incòmode si a la meua classe hi hagués algú amb el VIH	48,6	35,5**	45,7	30**
La "primera vegada" se sent dolor i/o es produeix un sagnat (penetració vaginal)	56,1	25,3**	74,7	38,4**
Una dona no pot quedar-se embarassada la "primera vegada" (penetració vaginal)	21,7	16,9	19,6	11,9
La relació sexual només és plena quan arriba l'orgasme a la vegada	36,8	36,5	44	35,4**
Amb preservatiu és més difícil arribar a l'orgasme	40,6	29,3	35,9	23,4*
Practicar sexe sempre és plaent, satisfactori i fa sentir a la persona més segura de si mateixa	79,7	70,7	55,8	59,2
**p<0,05; *p<0,10;				

A través de la **Taula 10**, s'observa una millora en el coneixement i una modificació de les actituds sobre el VIH/ITS i sobre altres dimensions relacionades amb la sexualitat, tan en nois com en noies (milloren en 6 i 10 ítems respectivament).

CONCLUSIONS

La gran majoria dels estudiants de 3r i 4t d'ESO de l'estudi són **d'origen espanyol** i **s'identifiquen com a heterosexuals**, de manera consistent amb l'edició anterior de la intervenció *Prevenir per Gaudir* (SIDA STUDI, 2015) i, també, amb els resultats obtinguts per altres programes d'educació sexual a Espanya –com el ¡Cuidate! o el COMPAS– on més del 94% dels nois/es de 14-16 anys s'identifiquen com a heterosexuals (Morales, 2015). Cal destacar que en aquesta edició del PxG no s'observen diferències per sexes en el percentatge de nois i noies que es defineixen com a homosexuals, bisexuals o s'ho estan qüestionant (6,1%) i que després de la intervenció aquest percentatge no va variar significativament.

Pel que fa als **estereotips de gènere**, tot i una lleugera millora després de la intervenció en les opinions sobre equitat de gènere en el cas de les noies, persisteixen certs estereotips tant en nois com en noies que s'haurien de continuar treballant a l'aula, tant pel que fa a rols de gènere com respecte a la identitat de gènere.

En relació a les pràctiques sexuals, tres quartes parts dels nois/es han tingut **algun contacte sexual** (72,6%) i el 17,3% han mantingut **relacions sexuals amb penetració alguna vegada a la vida**, un percentatge similar a l'edició anterior de PxG (19%) i molt similar al 18,2% que mostrava una enquesta realitzada a adolescents (12-17 anys) a Andalusia l'any 2007-08 (Rodríguez, 2012). Els resultats també són consistents amb el darrer estudi Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) que mostrava com un 20% de noies i 23% de nois de 15 anys havien mantingut relacions sexuals amb penetració (Currie, 2012).

Les dades mostren com els nois han practicat més la **masturbació a un mateix** que les noies (89,1% respecte el 9,6%), tal i com mostrava l'edició de PxG anterior així com les dades andaluses en nois i noies adolescents (74,6% i 8,4% respectivament).

L'edat d'inici de les relacions sexuals amb penetració vaginal és la mateixa tant per nois com per noies (14,6 anys) essent més precoços que d'altres poblacions d'adolescents a Espanya que se situen per sobre dels 15 anys (Morales, 2015). Contràriament, l'edició anterior del PxG i l'estudi en adolescents andalusos sí mostren diferències per sexe (Rodríguez, 2012). En la pràctiques en les que els nois són més precoços són en els petons i les carícies i en la masturbació a un mateix (en ambdós casos al voltant dels 12 anys). Es torna a posar de relleu la importància d'iniciar intervencions sobre salut sexual i reproductiva abans d'aquestes edats per poder avançar-nos a experiències que viuran després.

Una gran majoria dels/de les nois/es que havien practicat relacions sexuals amb penetració alguna vegada a la vida han tingut **almenys una parella en els últims 12 mesos** (97,2%) i no s'observen diferències entre sexes. Altres estudis sí que havien trobat diferències entre nois i noies en el nombre de parelles (Rodríguez, 2012).

Les noies declaren una major **satisfacció sexual en els últims 12 mesos** que els nois, excepte quan la pregunta es dirigeix a aquells nois/es que han practicat alguna vegada la penetració, llavors desapareixen les diferències per sexes. En aquest grup de nois/es, el nivell de satisfacció augmenta (al voltant de ¾ parts declaren estar sovint o sempre satisfets). En els nois, la satisfacció varia en funció del nombre de parelles amb qui han practicat la penetració, disminuint la satisfacció quan augmenta el nombre de parelles.

El mètode preventiu més utilitzat el darrer any és el preservatiu tant per nois com per noies (98,6% l'utilitzen alguna vegada, gairebé sempre o sempre en les seves relacions) i el 50% dels nois i noies

l'han utilitzat de manera consistent (sempre). Aquesta proporció d'ús consistent es correspon amb la que s'observa en d'altres estudis en població adolescent en el nostre context (Morales, 2015). **A la darrera relació sexual amb penetració, el 79% dels nois i noies van utilitzar el preservatiu**, un percentatge similar al que van declarar els nois de l'estudi HBSC, però inferior al de les noies (81% i 85% respectivament).

Les dades sobre ús del preservatiu segons tipus de pràctica mostren com **una elevada proporció de nois i noies no utilitzen mai el preservatiu pel sexe oral (65,1%)**. Al contrari, $\frac{3}{4}$ parts dels nois i noies l'utilitzen gairebé sempre o sempre en la penetració vaginal (72%). Aquests resultats també indiquen la necessitat de reforçar certs missatges preventius dins de les intervencions sobre salut sexual i reproductiva que facin referència al risc d'infecció pel VIH o altres ITS durant el sexe oral.

Les dades mostren com, després de la intervenció, **la capacitat de negociació millora amb la parella estable** en les noies. S'observa un descens significatiu de l'opció "*Intento convèncer-lo d'utilitzar el preservatiu*" i un augment de l'opció "*Seguim amb altres pràctiques sense realitzar penetració*". Amb una parella ocasional, disminueix significativament la proporció de noies que declaren "*no faig res i ens posem a dormir o mirar una peli*" que és on se situen la majoria de les noies. Caldrà seguir treballant l'assertivitat i la capacitat de negociar estratègies preventives, especialment amb la parella ocasional.

Les avantatges més citades del preservatiu tant per nois com per noies són l'eficàcia per prevenir el VIH/ITS i per prevenir els embarassos. Entre els nois i noies que han mantingut relacions sexuals apareixen les següents diferències per sexe. Les noies consideren més freqüentment com a avantatge la seguretat i tranquil·litat que ofereix el preservatiu (85,7% i 59,5% respectivament).

Com a dificultats més citades per utilitzar el preservatiu entre aquells que han tingut relacions sexuals hi ha la por a un possible trencament i la pèrdua de sensibilitat si bé s'observen diferències entre nois i noies. Són més les noies que declaren aquestes desavantatges.

El 5% de l'alumnat que respon l'enquesta ha pres **tractament post-coital**. El mateix resultat que es va observar en l'edició anterior de l'estudi.

El 37,6% dels/de les participants ha declarat haver rebut **educació sexual a l'escola**, un percentatge similar al resultat trobat a l'edició anterior de la Intervenció *Prevenir per Gaudir* (SIDA STUDI, 2015). L'educació afectivosexual continua sent l'assignatura absent a les escoles.

Tal i com s'observava en edicions anteriors de la intervenció *Prevenir per Gaudir* (SIDA STUDI, 2015), **la font d'informació sobre sexualitat més freqüent són els amics tant per nois com per noies**. S'observen diferències per sexes en altres fonts. Internet és la segona font d'informació més important per nois i les noies s'informen més per la família i la parella que els nois.

A l'inici de la intervenció no s'observen diferències entre nois i noies pel que fa als coneixements sobre prevenció del VIH. En canvi, sí que s'observen diferències en relació a les actituds relacionades amb la sexualitat: les noies mostren més coneixement sobre pràctiques no coitals, més prevalença del mite del dolor la "primera vegada" i en general un imaginari menys satisfactori de la sexualitat. Després de la intervenció, s'observa una millora dels coneixements sobre prevenció del VIH en nois i noies però

continuen situant-se amb nivells baixos. On s'observa, una evolució més positiva és en les actituds relacionades amb la sexualitat tant en nois com noies. Es posa en evidència que caldrà considerar, tot i que no de manera exclusiva, la prevenció del VIH en la intervenció *Prevenir per Gaudir* si es vol aconseguir una millora del nivell de coneixements. No obstant, s'haurà de continuar treballant sobre les actituds relacionades amb el VIH/ITS i altres dimensions relacionades amb la sexualitat per no perdre tot el que s'ha aconseguit fins ara.

Referències bibliogràfiques:

Currie C, Zanotti C, Morgan A, Currie D, De Looze M, Roberts C et al. (eds.). Social determinants of health and well-being among young people. Health behaviour in school-aged children (HBSC) study. International report from the 2009/2010 survey. Health policy for children and adolescents, no.6. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2012 Disponible en: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/163857/Social-determinants-of-health-and-well-beingamong-young-people.pdf

Morales A, Espada JP, Orgilés. A 1-year follow-up evaluation of a sexual-health education program for Spanish adolescents compared with a well-established program European Journal of Public Health, 2015: 1–7.

Prevenir per Gaudir. Avaluació de Resultats. Sida Studi, 2015. Disponible a: <http://www.sidastudi.org/resources/doc/161124-sida-studi-informe-resultats-prevenirpergaudir-14-15-8975994587577391096.pdf>

Rodríguez Carrión J, Traverso CI. Conductas sexuales en adolescentes de 12-17 años en Andalucía. Gac Sanit, 2012; 26(6): 519-524.